

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 30/2012 vp

Valtioneuvoston selvitys luonnonvaraselonteon toimenpiteistä

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvosto on 15 päivänä maaliskuuta 2012 toimittanut talousvaliokunnalle selvityksen luonnonvaraselonteon toimenpiteistä (MINS 4/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- ympäristöjohtaja Veikko Marttila, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Taina Nikula, ympäristöministeriö
- tutkimusjohtaja Pekka Nurmi, Geologian tutkimuskeskus
- yksikön päällikkö Juhani Kaakinen, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

- ympäristöneuvos Sami Koivula, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- asiantuntija Jouni Lind, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry
- johtaja Markku Tornberg, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- toimitusjohtaja Jaakko Silpola, Turveteollisuusliitto ry
- toiminnanjohtaja Anni Mikkonen, Suomen Tuulivoimayhdistys ry
- toiminnanjohtaja Eero Yrjö-Koskinen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Alpo Kuparinen.

Viitetiedot

Valiokunta on käsitellyt asiaa aiemmin tunnuksella TAO 5/2012 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Selvityksessä on eduskunnan edellyttämällä tavalla (TaVM 47/2010 vp; EK 49/2010 vp) selostettu, mihin toimiin hallitus on ryhtynyt luon-

nonvaraselonteossa linjatun luonnonvarapolitiikan täytäntöönpanemiseksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta otti luonnonvaraselonteosta antamassaan mietinnössä kattavasti kantaa selonteon eri osa-alueisiin ja puolsi selonteon poliittikalinjauksia. Nyt saatu selvitys osoittaa, että linjausten toimeenpanemiseksi on ryhdytty useisiin toimiin. Koska selonteon antamisesta on kulunut suhteellisen lyhyt aika, on ymmärrettävää, että suurin osa toimenpiteistä on vasta vireillä. Hankkeiden edetessä valiokunta ottaa tarvittaessa kantaa sektorin kokonaiskehitykseen. Tässä vaiheessa valiokunta kiinnittää huomiota vain yhteen jatkotyön kannalta keskeiseen osa-alueeseen eli lupaprosessin sujuvoittamiseen.

Talousvaliokunta totesi mietinnössään, että luonnonvarojen käyttöä säännellään useissa eri laeissa, joille on tyypillistä erittäin kankea ja monitasoinen lupajärjestelmä eri lupahakemuksineen, viranomaistahoineen sekä kuulemis- ja valitusprosesseineen. Samaan hankkeeseen liittyvien eriaikaisten kuulemis- ja lupaprosessien etenemistä on erittäin vaikeaa seurata, ja asianosaisten on hankala hahmottaa eri prosesseihin liittyviä oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan. Lupaprosesseihin sisältyy myös päällekkäistä työtä, joka voitaisiin välttää yhtenäistämällä lupavaatimuksia ja hyödyntämällä toisessa lupaprosessissa jo annettuja selvityksiä. Valiokunta katsoi, että lupahallinto kaipaa kiireellisesti kokonaisuudistusta turhan lupabyrokratian karsimiseksi. Tavoitteena tulee olla samaan hankkeeseen vaadittavien hakemusten määrän vähentäminen ja prosessin tehostaminen. Viranomaisten tehtävänä on hoitaa keskinäinen koordinaatio siten, että eri viranomaistahojen näkemykset tulevat otetuiksi lupaharkinnassa nykyiseen tapaan huomioon.

Valiokunta katsoi, että näin voidaan selkeyttää hakemusprosessia vaarantamatta kattavaa lupaharkintaa.

Valiokunta toteaa, että edellä kuvatut ongelmat ja hahmotelma niiden ratkaisutavoiksi ovat edelleen ajankohtaisia. Saadun selvityksen perusteella esimerkiksi tuulivoiman lisärakentamisen edellyttämä lupaprosessi saattaa viedä 4—7 vuotta. Lupia tarvitaan useita ja useilta eri viranomaistahoilta. Pääosin samat lausunnonantajat antavat eri luvista lausuntojaan eri prosessin vaiheissa. On ilmeistä, että prosessia voidaan tehostaa ilman, että näin vaarannettaisiin kestävä luonnonvaratalous. Samoin on ilmeistä, että nykyistä menettelyä jatkamalla vaarannetaan mm. energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen.

Valtioneuvoston selvityksessä viitataan lupaprosessin jatkokehittämisen osalta käynnistyyiin säädöshankkeisiin (metsälaki, ympäristönsuojelulaki ja -asetus sekä maa-aineslainsäädäntö). Talousvaliokunta toteaa, että prosessin kehittämiseksi on tarpeen uudistaa sektorilainsäädäntöä. Yksittäisten uudistusten tulisi kuitenkin perustua kattavaan kokonaisnäkemykseen lupaprosessin virtaviivaistamisesta. Valtioneuvoston selvityksestä ei käy ilmi, että tämänkaltaisen hankkeen olisi vireillä. Edellä olevaan viitaten talousvaliokunta kiirehtii lupahallinnon uudistamistyön käynnistämistä.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta esittää,

että valtioneuvosto ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Päivi Lipponen /sd
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Jari Myllykoski /vas
jäs.	Lars Erik Gästgivars /r	Sirpa Paatero /sd
	Teuvo Hakkarainen /ps	Arto Pirttilahti /kesk
	James Hirvisaari /ps	Juha Sipilä /kesk
	Johanna Karimäki /vihr	Kaj Turunen /ps
	Pia Kauma /kok	vjäs. Petteri Orpo /kok.
	Jukka Kärnä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulo-vesi.